

Network
Nature

Természet-alapú megoldások

Hogyan állítjuk helyre a természethez fűződő viszonyunkat Európában?

Egy fenntartható jövőhöz nem a természet ellen, hanem azzal összhangban kell dolgoznunk globális céljaink eléréséért. A természet-alapú megoldások (NBS) remek lehetőséget kínál ennek megvalósítására.

Kinek szól ez az adatlap?

Hallotta már a természet-alapú megoldások kifejezést, és szeretne többet megtudni a szerepükről, a megvalósításukról és a lehetséges alkalmazásukról? Ez az adatlap Önnek szól! Ez az Adatlap ismerteti az egyes szektorokban jelenleg tapasztalható egyes társadalmi kihívásokat, valamint az ezek leküzdéséhez használt természet-alapú megoldások gyakorlati példáit.

A helyzet

A minket körülvevő természet – legyen az szántó, erdő, város, folyópart, hegyvidék vagy tengerpart – biztosítja a megélhetésünket és a jólétünket. A természet pusztulása negatív hatással van az emberekre.

A biodiverzitás csökkenése miatt Európa évente elveszíti a GDP-je 3%-át.¹

Egy olyan világban, ahol a biodiverzitás és a klíma soha nem látott változásokon megy át, a természet, amelytől függünk, komoly veszélybe kerül. Nem küzdhetünk a klímaváltozás ellen, ha nem küzdünk a biodiverzitás elvesztése ellen is.

A megoldás keresése

Az általunk megkárosított természet társadalomilag átfogó helyreállításával szembenézhetünk a legnagyobb kihívásokkal is.

A természet-alapú megoldások (NBS) kiemelkedő szerepet játszanak a környezet kiszolgáltatottságának csökkentésében, valamint a társadalmi és gazdasági előnyök kiaknázásában.

Ha a különböző szektorok – az infrastruktúrától az építészetig, a halászatától az erdészetig – azonosítják azokat a természet-alapú megoldásokat, amelyeket már eddig is alkalmaztak, illetve azt, hogy ezeket hogyan lehet fokozni, akkor visszafordíthatjuk a természetben okozott károkat.

Európában 4,4 millió munkahely függ közvetlenül attól, hogy képesek vagyunk-e fenntartani az egészséges ökoszisztéma-területeket.² Természet-alapú megoldások alkalmazásával biztosíthatjuk, hogy ezek a munkahelyek továbbra is megmaradjanak.

A természethez fűződő viszonyunk helyreállítása

Természet-alapú megoldások: A természettel összhangban teszünk a klímaváltozással, a katasztrófákkal, az élelmiszerrel, a vízzel, az egészséggel és a közösséggel kapcsolatos problémák legyőzéséért úgy, hogy ez mind a természet, mind az emberek javát szolgálja. Ide tartozik az ökoszisztémák védelme, fenntartható kezelése és/vagy helyreállítása.

Az ökoszisztéma helyreállítása: a természetes helyekben okozott károk helyreállítása, az egészséges ökoszisztémák által biztosított szolgáltatások – pl. tiszta víz, viharok elleni védelem – újbóli igénybevétele.

Az EU biodiverzitási stratégiája 2030-ig³: Átfogó, nagyszabású és hosszú távra szóló terv a természet védelmére és az ökoszisztémák pusztulásának visszafordítására.

A következőkben megismerhet **4 sikeres példát**, amelyek megmutatják, mi mindent lehet elérni a természet-alapú megoldások segítségével, és ezeket hogyan alkalmazzák különböző kontextusokban.

1 [WWF \(2016\). Adatlap - A természet az EU-ban - tények és adatok](#)

2 [Európai Bizottság. \(2013\).](#)

3 [Az EU biodiverzitási stratégiája 2030-ig](#)

A kihívások

A mezőgazdaság és az ipar bővülése a leginkább felelős a vízes élőhelyek 85%-ának eltűnéséért, a földfelszín 75%-ának átalakulásáért, valamint az óceánok felszínének 66%-ára is hatással van ([IPBES, 2019](#)).

A Föld lakható területeinek majdnem felét használjuk mezőgazdasági termelésre, így a mezőgazdászok és az élelmiszert előállítók az ökoszisztémánk fontos kezelői ([FAO, 2021](#)).

Esettanulmány: ***A jövő mezőgazdasága? Esettanulmány Montpellier-ből***

Leírás:

Montpellier mezőgazdasági szektorára komoly hatással van a magas hőmérséklet és a gyakori aszály. Termények és fák együttes nevelése (agrár-erdészet) ellenállóbbá teszi a szektort a klímaváltozással szemben. A SAFE projekt részeként egy agrár-erdészeti rendszert alkalmaztak Montpellier-ben, ahol a búzaföldekre diófákat is ültettek.

Célkitűzés:

Montpellier mezőgazdasági rendszerének minél ellenállóbbá tétele a klímaváltozás hatásaival szemben

Hogyan segíthet a természet?

A mezőgazdaságban alkalmazott természet-alapú megoldások segíthetnek a víz minőségének és hozzáférhetőségének javításában, az ökoszisztémákat és a talaj helyreállításában, a biodiverzitás támogatásában és a klímaváltozás hatásainak csökkentésében, miközben bevételt termelnek a gazdáknak és a befektetőknek.

Szeretné ismertetni valahol ezt az esettanulmányt? Töltse le a PowerPoint diákat [innen](#).

Előnyök:

Környezeti

- Kisebbit kitettség a klímaváltozás hatásainak: a fák árnyékot nyújtanak a terményeknek, kisebb a hőség okozta károk mértéke
- Változatos élőhely létrehozása, ahol a vadon élő fajok telepedhetnek meg
- Kártevők minimalizálása és jobb beporzás
- Szén-dioxid-megkötés
- A talajminőség javulása

Társadalmi

- A gazdák terményeinek diverzifikálása
- A gazdák magasabb bevétele
- A termőföld megtartása a jövő generációi számára

Gazdasági

- 40%-kal magasabb termelékenység
- A gazdák folyamatos bevétele
- Kisebbit függés a terményekre járó támogatásoktól

A kihívások

Az elmúlt húsz évben a nagyobb katasztrófák 90%-át időjárással kapcsolatos események – hóhullámok, viharok, áradások, aszályok – okozták (UNISDR, 2015). A [Munich Re, 2019](#) által készített elemzés szerint a természeti katasztrófák miatti károk összege 1980 óta meghaladta az 5 200 milliárd dollárt.

Hogyan segíthet a természet?

A természet-alapú megoldások segíthetnek a közösségeknek abban, hogy felkészüljenek a katasztrófákra, megbirkózzanak velük és kilábaljanak belőlük, különösen az olyan szektorokban, amelyek nagyban függenek az ökoszisztémáktól és a természeti erőforrásoktól. A természet költséghatékony megoldást kínál a katasztrófák kockázatának csökkentésére, növeli a kitett közösségek ellenállóképességét, és mérsékli a jövőbeli sebezhetőségüket.

Esettanulmány: ***Az Isar folyó medencéjének helyreállítása (Németország)***

Leírás:

A bajor fővároson, Münchenen áthaladó Isar folyó a Duna egyik legfontosabb mellékfolyója. Az Isar vízgyűjtő területeinek jelentős része az Alpokban található, így az év során jelentős mértékben változik a vízhozama: tavasszal a hegyekben felhalmozódott hó olvadása miatt, később a csapadék magas mennyisége miatt, illetve a levegő hegyek miatti felemelkedése miatt gyakoriak a heves záporok és a nagyobb áradások. A PHUSICOS projekt keretében a hidrometeorológiai kockázatok csökkentésére kollaboratív tervezés és kialakítás segítségével helyreállították a folyót a várost átszelő 8 km-es szakaszon. A természetes, számtalan előnnyel járó folyópart kialakításában az érintettek széles köre mellett a civil társadalom is részt vett.

Célkitűzés:

Az áradás kockázata és a folyó okozta erózió mérséklése, a szabadidős lehetőségek és az ökológiai állapot javítása

Előnyök:

Környezeti

- Hatékonyabb árvízvédelem
- A helyreállított folyópart extrém magas áradásokat is kibír anélkül, hogy kár keletkezne a városban
- A helyreállított folyó akár 1200 m³/s vízhozamú áradást is képes kezelni
- Új, jellemzően alpesi folyókban és azok mentén jellemző élőhelyek kialakítása

Társadalmi

- Kültéri szabadidős lehetőségek kialakítása és fejlesztése
- Több mint 100 000 polgár közreműködésével létrejött projekt, műhelymunkákkal, ötletbazárokkal, és tájékoztatással

Gazdasági

- Új és megbízhatóbb bevételi források a folyó melletti jobb szabadidős
- lehetőségeknek köszönhetően.
- Növekedés az ingatlanok értékében a folyó más szakaszaival összevetve

Szeretné ismertetni valahol ezt az esettanulmányt? Töltse le a PowerPoint diákat [innen](#).

A kihívások

Jelenleg a világ lakosságának több mint fele városokban él. Ez az arány 2050-re akár 68% is lehet. Előreláthatóan 2030-ra a városok háromszor akkora területet fednek majd le, mint 2000-ben, ez a bővülés azonban gyakran a biodiverzitás szempontjából is fontos területen zajlik ([WEF, 2020](#)).

Hogyan segíthet a természet?

A városi természet-alapú megoldások hatékonyak lehetnek a biodiverzitás elvesztése és a klímaváltozás okozta kihívások – magas hőmérséklet, áradás, víz- és élelmezésbiztonság, katasztrófák kockázata – ellen. A városi természet-alapú megoldások számos társadalmi és gazdasági előnnyel is szolgálnak, beleértve az egészséget és a jóllétet, a társadalmi kohéziót, a turizmus fellendülését, valamint a város élhetőségének és ellenállóképességének javulását.

Esettanulmány: **Városi parkok vízkezeléssel Århusban (Dánia)**

Leírás:

A SPARK projektben született meg a világ első olyan városi parkja, mely kezeli a felesleges esővizet és támogatja az egészséges életmódot. A projekt keretén belül Århusban, a Marselisborg Kórház közelében olyan parkokat és (félig) természetes városi zöld területeket alakítottak ki, ahol fenntartható városi csatornarendszerek működnek.

Célkitűzés:

A felesleges esővíz kezelése és az egészséges életmód elősegítése

Előnyök:

Környezeti

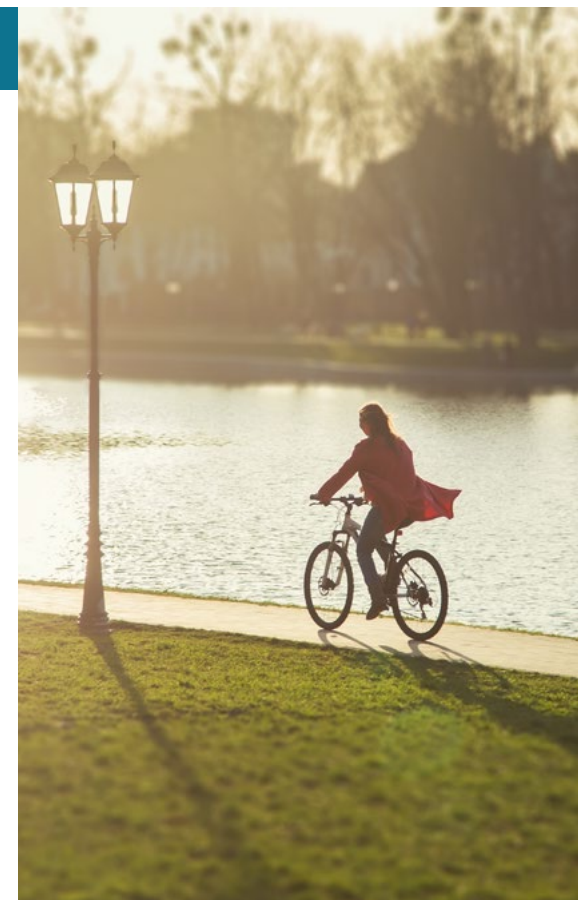
- 892 m³ víz megtartása nagyobb esőzés során, amikor 14,2 mm csapadék esik 10 perc alatt
- Extrém zápor esetén a projekt 3 427 m³ vizet képes kezelni
- Kórházak és környező épületek védelme áradással szemben
- A helyi esővíz-elvezető hálózat terhelésének csökkentése

Társadalmi

- Új szabadidős terület kb. 15 000 ember számára
- A nyilvánosság bevonásával a helyi intézményekből 900 ember vett részt a projektben
- 11 gyakornoki pozíció és ismeretterjesztő műhelyek létrehozása

Gazdasági

- Helyi álláslehetőségek teremtése
- Nagyobb kapacitás az évente legalább 2500 szabadtéri rehabilitációs tanfolyam elősegítésére

Szeretné ismertetni valahol ezt az esettanulmányt? Töltse le a PowerPoint diákat [innen](#).

A kihívások

A természeti károk miatt a világ GDP-jének több mint fele, 44 billió dollárnyi gazdasági érték mérsékelten vagy súlyosan veszélyeztetett ([WEF, 2020](#)). A természet-alapú megoldásokba való befektetéseknek meg kell háromszorozódniuk a következő évtizedben, és meg kell négyszereződniük 2050-ig ([UNEP, 2021](#)). Az állami és a magánszektor is fontos szerepet játszik a hosszú távon fenntartható, természet-alapú megoldásokat célzó befektetések előmozdításában.

Hogyan segíthet a természet?

Egy természetközeli gazdaságra való áttéréssel évente akár 10 billió dollár összeget képviselő többletbevételre és költségcsökkentésre lehetne szert tenni, és 2030-ig 395 millió új munkahelyet lehetne létrehozni (WEF, 2020). A természet-alapú megoldások egyben ellenállóbb vállalkozásokat és megélhetést is jelentenének.

Esettanulmány: **A partvédelem finanszírozása Medmerryben (Egyesült Királyság)**

Leírás:

Medmerry Anglia déli partjainál fekszik. A területen jelentős mértékben intenzív mezőgazdaság folyik. Ezért, valamint a tenger szintjének emelkedése miatt – egészen tíz évvel ezelőttig – nagy volt a kockázata, hogy a környéket elönti a tenger. A Medmerry-terv célja a part egy szakaszának újratervezése volt, a partszakasz áradásokkal szembeni jobb védelme érdekében. Ezt egy 7 km hosszú új partfal megépítésével érték el a szárazföld magasabban fekvő területén. A projektet az Endangered Landscapes Programme (Veszélyeztetett Tájak Programja) finanszírozta.

Célkitűzés:

A helyi lakosok védelme a tengeri áradásoktól, valamint természetes élőhelyek kialakítása.

Előnyök:

Környezeti

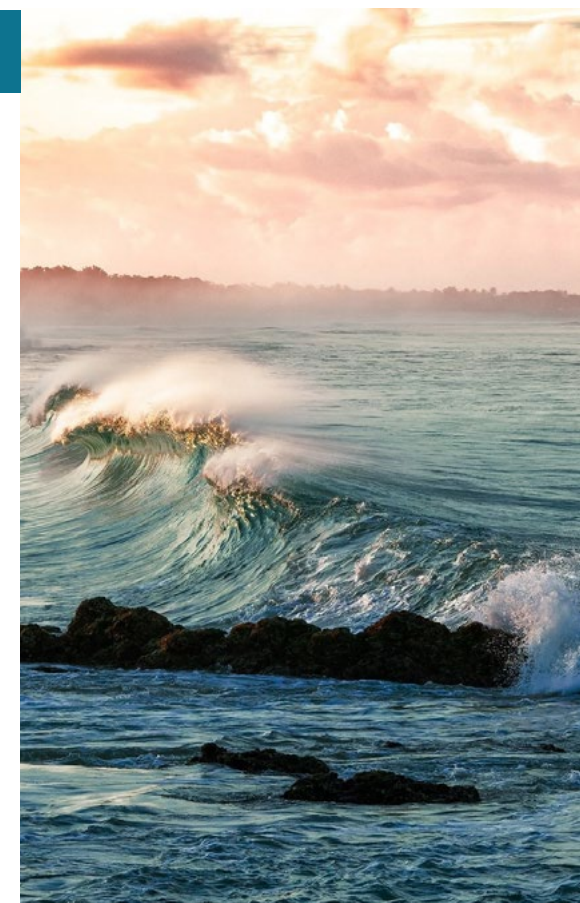
- 184 hektárnyi új, csak dagálykor elárasztott élőhely kialakítása, amely számtalan faj számára kínál új élőhelyet
- Árvízvédelem

Társadalmi

- 364, korábban veszélyeztetett lakóhely védelme
- Jobb szabadidős lehetőségek az új sétánynak, kerékpárútnak, lovas útvonalaknak köszönhetően

Gazdasági

- A helyi halászat értékének növekedése
- A helyi gazdaság fellendítése a zöld turizmus bővítésével
- Az ökoszisztéma-szolgáltatások (az árvízvédelmen kívül) a becslések szerinti nettó 3,0 millió GBP-vel növekedtek évente (köszönhetően a turizmusnak és a szabadidős tevékenységnek, a klímaszabályozásnak, az élelmiszernek és a biodiverzitást fenntartó különböző parti élőhelyeknek)

Szeretné ismertetni valahol ezt az esettanulmányt? Töltse le a PowerPoint diákat [innen](#).

A kiválasztott esettanulmányokat a [PHUSICOS](#), a [SAFE](#), a [SPARK](#) és a [Medmerry](#) projektek szolgáltatták.

Ön így segíthet:

Csatlakozzon a NetworkNature közösségéhez! A NetworkNature tagjaként a honlapunk különleges funkcióihoz is hozzáférhet:

- Megoszthatja és hirdetheti az eseményeit, esettanulmányait és erőforrásait
- A NetworkNature évente kétszer megjelenő hírlevele
- Többet is megtudhat a H2020 NBS projektjeiről

A NetworkNature honlapját itt érheti el: networknature.eu

Hogyan hívhatja fel a figyelmet a természetvédelemre?

- Az adatlap megosztásával
- Az esettanulmányok bemutatásával
- Annak feltérképezésével, hogy hol kapcsolódhat munkájával a mi munkánkhoz

A projektet az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja támogatta a 887396 számú támogatási megállapodás keretében.

